

DEBRECENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A DEBRECENI SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 frt.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 frt.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, a városi könyvnyomdában, (városzház-épület, az udvarban balra) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többször megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Belsőoldali hirdetés minden sorát 30 krajczár. Nyitólapon közlemények minden sorát 20 krajczár. A hirdetések a szerkesztői irodában vettek fel. Az előfizetési s hirdetésnyelvények a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztői irodába. „Tisza”-bankhoz (Főpácz, 1584. szám a földszint jöbber) címzendők.

Debrecen április 22.

Ugy látszik, hogy a Budapesti székely függetlenségi párti főtanács Debrecen városát volt kegyes kiszemelési a vidéki székely agitáció fókuszpontjává. Az a tudare, a mit a debreczeni független apróságok, az itten megindított szemérem harcban vallottak, nagyon elbeszélhetette oda fent, az „Egyetértés”-beiratjában a honhazafi kedélyeket, — most azt a csorbát, mit a meghurcolt kard itt Debreczenben, a függetlenek gyülekezésében, s a szabadelvű párt hatalmas megalakulásában kapott, minden áron kiakarták közzéadni. — A függetlenségi zászló, mely még kibontása előtt rongyokká foszlott szét városunkban, — új lobogót kap, s e lobogón a legtitkosabb főtanács híres nevei fognak pompázni.

A „Debrecen” tegnapi számában, a Legújabb rovathoz meghirdeti az örömhírt, hogy a felsült független apróságoknak — a 25-én tartandó gyűlésre a fővárosi független nagyságok jönek segítségére. Az egész tábor karhoz lesz szerencsénk. — Előre is gratulálunk a város-háza tanácsának falainak azon ékes beszédekhez, melyekben az elfeledés, a hazafurulás csak úgy záporosként fognak özőlni a szabadelvű párt és annak vezérére.

Simonyi Ernő, Helfy Ignác, Csávozszy Lajos, Mocsáry Lajos, Gál Mihály és Patay István országgyűlési képviselők vállalkoztak az argonautá hadmenetre, — ők jönnek el Debreczbe, hogy az arany gyapjút bírtokba kerítsék. — Csaknem biztosan jósolhatjuk, hogy a nagyobb hatás elérése kedvéért, lesz e próféták zsebében egy kis üdvözlő, a turini nagy számúttól is. Ezek a jó urak azt hiszik, hogy lejövetelükkel elmondhatják, hogy „jöttek, láttak, győztek.”

Csalatkozniak. Bizonyosan arra számítanak, hogy itt is egy értelmes, s épen azért könnyen felbujtogatható néptömeg lesz dolguk, a kiknek elég, ha dörgedelmes hangon elreceszik azt, hogy „huzant a német.” — s a kik a nagy kongrási frázisokkal, melyeknek a t. függetlenségi urak mindig bővebben vannak, — teljesen kielégíthetők s megnyerhetők.

Sajnáljuk, hogy előre ki kell mondanunk, hogy itt minden igyekezetük kárba veszett erőlködés.

Ha nem ismeri a t. függetlenségi táborok a debreczeni polgárságot, — batorságot vesztünk magunknak azt nekik a következőkben bemutatni. A debreczeni polgárság nem évtizedek, hanem évszázadok óta mindig a leghazaferesebb, — de a legméréskeltebb irányt követte, — bizalmát nem egy könnyűen ajándékozta valakinek, de ha egyszer ezt tette, — épen azért mert higgadt megfontolással után tette, — nem egy könnyű engedte azt megingattani. A debreczeni polgárság előtt soha nem volt semmi érteke a hihónak, — a nagyszavak fenékén mindig a magot kereste. — Tettek után indult csak, s a gyakorlati jól soha nem állt dozta fel a képzelti jobbját. — Aldozott a hazáért pénzzel, vérell akkor, midőn az vészharagot a porlelő láttára kongatják neki, — a mint a tévedést, a tévuttra vezetést észreveszi. — rá sem hallgat arra többet.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az ő kedvéért!

MONTAGUE KELEMEN REGÉNYE.
 XXIV. FEJEZET.
 Egy új tánczosó.
 (60-dik folytatás.)

Néhány kérdést intézett hozzá, s aztán megmondta neki, hogy azon este, ha nem ideges, a pantomime egyik képében mint büszke tartású Vénust, a többi jelenetekben pedig a hátulsó sorok kiegészítésül fogja szerződteni. — Vénus kiép a fellegekben, e képlet volt hivatala a tüneményes jelenet fénypontját képezni, s a színház minden elővételű szegédés-közé igénybe volt veendő, hogy a tableaux hatása nagy legyen.

Egyike ama napok legnagyobb művészeinek, oly férfi, kinek minden perc egy guineát jövedelmezett, nem restelkedett eljöni személye-

hanem lát mint szorgalmas polgárság a maga dolga, kötelessége után. Egyszóval, a debreczeni polgárság soha nem követett s nem is követend oly irányzatokat, a melyeknek sem a valódi honfői érzelmeik, sem a hazai érdekeik nem szolgálnak alapul, hanem igenis követ oly irányzatot, a mely hite, meggyőződése, tapasztalása szerint hazafias, becsületes s a fenálló törvények, s a jelen körülmények közt egyedül lehető és észra vezető.

Ezzel a derék debreczeni polgársággal ugyan nem fognak önk kedvük szerint boldogulni t. függetlenségi táborok; van ennek megállapodott politikai hite és meggyőződése, s azt az önk szép szeméért, kik jónak látják nálunk betekinteni, s szerencsét próbálni, meg nem változtatja.

De egy haszon lesz az önk lejöveteléből. Megismerik a debreczeni derék polgárságot, s színéről színre látva őket, meg fognak győződni, hogy e város falai közt nincs az önk politikai fondorlatai számára hely, — mert itt az egyenletesség magvát hiába hintik el. Debreczen város fölé azt kiveti magából.

És még egyet! A midőn a most elmondott okból magunk is örvendünk az önk megérkezését, ismervé az önk eszejárását, s tudva azt, hogy a miől csak lehet, politikai kapitalist szeretnek csinálni a másik rovására, előre is tudatjuk önkkel, hogy a debreczeni derék polgárságnak van az elmondottakon kívül még egy régi jó magyar tulajdonsága, a szíves vendéglátás, s mi megvagyunk győződé, hogy önk is részesülnek, mint magyar emberek ebben a szíves vendéglátásban, sőt talán a Király-féle vendéglőben néhány busmagyar meg is traktálja önöket, — a mit aztán könnyen holmi fényes és lelkes fogadtatással „potencirozhat” az „Egyetértés” és „Debrecen” tudósítójának tág leküszimereti fantáziája. — Az isten szerelméért el ne hagyják magokat ámitatni, mert abból, ha nem hagyamkosortival és fűtlyel fogadnak valakit, csak az következik, hogy az illetők igen udvarias, s vendégszerető polgárok, — de abból bizony fontosabb politikai következményeket vonni ne méltóztassanak.

Mi a magunk részéről kívántuk ezt előlegesen jelezni, mert, a mint mondtuk ismervük az utakat és módokat, a melyekkel a jó függetlenségi urak a paesirtából is keselyűt tudnak csinálni, ha az ő becses enjűkről van szó.

Végül a táborok főnökét Mocsáry Lajos urat bizalmasan figyelmeztetjük, — hogy valamiképen védelmére ne kelljen a város-ház nagytanács-termében, a nemzetiségiek lízongó törekvéseinek, — Polit urnak és Mileticsnek, mert arról az egyről jóállunk, hogy a debreczeni polgárság, minden udvariassága vendégszeretete dazára rettenetesen rossz neven venné, — ha ilyes valamivel fertőztetnének meg a nagytanács-terem, melynek falai eddig csak is valódi hazafias szónoklatok lelkes szavait visszhangozták.

— A galieziai, az ország északi és nyugati és végre a bajor vasutak közt az oroszországi gabna szállítására kötött egyezmény tárgyában a képviselőházban a közlekedésügyi, a főrendiház a pénzügyminiszterrel 20-án két oly nyilatkozatot halott, melyeknek meg lesz az a jótékony hatása, hogy a már is nagy mértékben felkötött aggodalmakat némileg megnyugtassák. E nyilatkozatok szerint a kérdéses egyezmény nem általánosságban kötöttet,

hanem csak 1.200.000 vámmászta elszállítására, mintegy kísérletkép a végből, nem lehet-e az orosz gabonának az eddigi Marsellen keresztül történt szállításánál olcsóbb utat találni a svájci és délnémet piacokra? Az a körülmény tehát, hogy ez egyezmény éle legkevésbé sem akart Magyarországot ellen irányozva lenni; sokkal közelebb hozza a valószínűséget, hogy, miután a kérdéses cartelszerződés intenciója Magyarországgal nem foglalt el ellenséges állást — az illető vasutak nem fognak elagadható okot találni, hogy Magyarországot számára is megne adják mindazon kedvezményeket, melyekben Oroszországot részesítik.

AZ ORSZÁGHÁZBÓL.

A képviselőház ülése apr. 21-én.
 A képviselőház ezen ülésében letárgyalta a bíróságok reductiójáról szóló javaslatot. Ismét többen szólottak az ügyhez, „a nemzetiségi képviselők” egyenként is felhasználta az alkalmat, hogy e kérdésnek is megadja a „nemzetiségi” fűszert. Az ülés elején a miniszterelnök Istóczy s Brács interpellációjára felelt. Istóczy az emancipató óta nem ismer „zsidókérdést”, s ha oly mozgalom keletkezne, mely bármely hitfelekezet békéje ellen, azzal szemben a kormány csak ellenséges állást foglaltatna el. (A miniszterelnök e választ adás egész terjedelmében közölte.) Szent Istóczy erre azt jegyezte meg, hogy a zsidó ellen Magyarországon oly hatalmas, hogy a kormány ez ügyben nem felelhet másképp, mint a hogy a min. elnök felelt. Ő különben a zsidó kérdés alatt nem ért vallási, hanem társadalmi kérdést s továbbra is a Cassandra szerepét fogja játszani. E feleletet mosolyogva hallgatták meg. A ház a min. elnök mindkét választ tudomásul vette.

A főrendiházban ma a család- és látortás megalóztatásáról szóló törv. javaslat került tárgyalás alá. Cziráky János gr. elleni ezen adót és megújítja azon felszólítását, hogy a kormány hozza be a hirlapbélyegét. Ne hallgasson a kormány az aera popularisra, vezesse ő az országot és ne seperesse magát a közvélemény által. — Szent Kálmán pénzügyminiszter kijelenté, hogy a kormány nem szándékozik a hirlapbélyeg behozni; mert az okok, melyek az országgyűlést az előlérésre bírták, teljes mérvben fonnállanak ma is. A hirlapbélyeg után várható jövedelem a tapasztalatok szerint csekély, de föltötte terhes az amur is sok nehézséggel küzdő magyar irodalomra és sajtóra néve.

Andrássy Manó gróf szintén ellenzi a törv. javaslatot és a hirlapbélyeg behozatását sürgeti. Vay Miklós báró megjegyzi, hogy a család-, látortási stb. adó a vagyonosabb osztályokat éri s azért helytelen volna, ha épen a főrendek vetnék el, mikor a képviselőház azt helybenhagyta. Szóltak hozzá még többen, mire a törv. javaslat általánosságban elfogadtattott.

Wenkheim Béla miniszterelnök válasza

Istóczy Győző interpellációjára.
 T. ház! Istóczy Győző t. képviselő ur interpellációt intézett hozzám a kormány az izraelita elem irányában követendő politikájára vonatkozólag, melyre ezuttal válaszolni kívánok. (Halljuk! Halljuk!)

Nem szándékozom azon terjedelmes beszédnek taglалásba bocsátkozni, melylyel interpellációját motíválta, mert ezt nem tartom sem időszerűnek, sem célravezetőnek; azért szorítkozom válaszomban egyszerűen azon kérdésekre, melyeket maga három pontban formulázott.

Az első kérdés ekként hangzik:

I. Van-e szándéka az incolautus szabályozó törvényjavaslatnak az eddigi kormányok által több ízben igért, de soha nem teljesített be nyújtásával egy e tárgyban hozandó törvény létrejöttének eszközöse által, az országot éleárasztó külföldi zsidóság ittenvaló meghonosulásának lehetőleg gátat vetni.

Ezen kérdésre válaszul az, hogy igen is a kormány szándéka által az incolautus honosítási törvény által szabályozni, de nem szemtelen módon bársonyba, selyembe öltözött bínt csak ritkán láthatott.

A legtöbb lány nagyon nehéz életmódot követett, miután több közülök szüleiket s kis testvéreiket tartották, s különösen egy, Karolina öltözészoba-társnője övegy s két gyermeknek anyja volt, kiknek egyike még csecsemő, a másik már három éves volt, kik közül az utóbbit már szinpádra is felvitte Cupipót személyesíteni.

A jövedelem estenkint csak egy schilling volt, s ez bizonyára nyomorú díjazás volt, ha meg gondoljuk, mily könnyen eltörheti oly kis gyermek valami esnél egy-két másik tagját, vagy mily könnyen elromolhatnak az erős világítás mellett szemei, de hát végre az anyának futására és lakbérre volt szüksége, s az még örült felelte.

A két leánynak, midőn a szinpádon találkoztak, úgy beszélte, hogy házassága előtt már tagja volt a balletnek, de míg férje élt, attól visszavonult, s kisebbszéri női munkákkal keverte életét.

Tudtam a tüvel becsületesen bánni, s Brixtauban igen jövedelmező elfoglaltságom akadt. — Hanem Vaughan kisasszony, hol is láttam én önt először?

szemtelén módon bársonyba, selyembe öltözött bínt csak ritkán láthatott.

A legtöbb lány nagyon nehéz életmódot követett, miután több közülök szüleiket s kis testvéreiket tartották, s különösen egy, Karolina öltözészoba-társnője övegy s két gyermeknek anyja volt, kiknek egyike még csecsemő, a másik már három éves volt, kik közül az utóbbit már szinpádra is felvitte Cupipót személyesíteni.

A jövedelem estenkint csak egy schilling volt, s ez bizonyára nyomorú díjazás volt, ha meg gondoljuk, mily könnyen eltörheti oly kis gyermek valami esnél egy-két másik tagját, vagy mily könnyen elromolhatnak az erős világítás mellett szemei, de hát végre az anyának futására és lakbérre volt szüksége, s az még örült felelte.

A két leánynak, midőn a szinpádon találkoztak, úgy beszélte, hogy házassága előtt már tagja volt a balletnek, de míg férje élt, attól visszavonult, s kisebbszéri női munkákkal keverte életét.

Tudtam a tüvel becsületesen bánni, s Brixtauban igen jövedelmező elfoglaltságom akadt. — Hanem Vaughan kisasszony, hol is láttam én önt először?

KÜLFÖLD.

— Franciaország, Francia közlönyök, s leginkább a hivatalos „Moniteur Universel” megcizálói kísértik a „Nd. Allg.” azon állítását, hogy a francia journalistika visszatárlásról beszélt volna, s követelik, hogy nevezett német lap igazolja állítását, vagyis nevezze meg határozottan azon hírlapokat, melyekre hivatkozhat, hogy magatartásuk olyan volt, minőnek állítá. E felhívásra Berlinből bizonyára megadják a feleletet, annál inkább, miután tény, hogy a monarchikus lapok, élőkön a Németség napontként izgatnak Németség ellen. Különbön Párisban ismét az ugynevezett „gyöngyösi programhoz” térnek vissza. „Ha Németség” — hallhatsz itt-ott — Franciaországnak hadat izen, akkor támaszkodva az általános képtelenségre, minden ellenállás nélkül visszavonulunk, kinyitjuk várait, s az ellenséget szépen megkérjük, hogy tessék neki bevonulni!” Ily módon remélik Párisban a berlini kabinet mindentényre leges fölleget morálier lehetetlenné tenni.

Németség, Az alkotmányt megváltoztató törvény a clerikalosk és ultranemtomat minden erőlközése dacára az ápril 19-ki ülésben a porosz képviselő testület által a 3-dik olvasás alkalmával örösi szavazattöbbséggel elfogadtattott. Az urak háza alkalmassint még e hét folyamán vendő első tárgyalás alá s így 21 nap múlva e fontos törvény végrelegesen megalkottatik. Hanem a záradkra vonatkozó törvény gyors tárgyalását ohajtó remények egyelőre meghiúsultnak látszanak. A császár fölhatalma-

azon incidensből és azon indoklásnál fogva, melyeket a t. képviselő ur interpellációjában és beszédeiben fejtegetni jónak látott, nem is különösen csupán és tisztán a zsidók bevándorlása ellen, hanem egyáltalában tartja a kormány szükségesnek és incolautus kérdését szabályozni törvény által és így ezirant törvényjavaslat fog az országgyűlés elé terjesztetni. (Helyeslés.)

A második kérdés ekként szól:

II. Fogma-e egy, társadalmi téren ezen támadó kassz ellen a nem-zsidó elemek részéről esetleg megindulandó békés önvédelmi mozgalom utjába akadályokat gördíteni?

Ezen kérdésre válaszul az, hogy a kormány bármily tüdös irányu társadalmi mozgalomnak keletkezését és a társadalomban fejlődését, ha tüdös irányú, egész örömmel látja és szemléli, és bizonyára az ily tüdös irányu társadalmi mozgalmak elé nem szándékozik és nem fog bármilyem akadályokat gördíteni. (Helyeslés.)

De igen is kéantelen volna ellenséges álláspontot foglalni el minden oly mozgalom irányában, mely a hazában létező egyházak és vallás-felekezetek, vagy az azokhoz tartozó polgárok között a békés egyetértést és azok polgári jogainak kölcsönös tisztelgetben tartását bármily részben megzavarná, vagy bármely irányban megzavarni igyekezne. (Élénk helyeslés.)

A képviselő ur harmadik kérdése így szól:

III. S általában szándékozik-e ezen kérdéssel szemben határozott álláspontot foglalni, az államellet nyilvánulásában és a közadminisztratívó terén az emancipató keresztülvétele óta e részben követett, — a szerzett tapasztalatok által azonban nem igazolt teljes semlegesség és közönység politikáját továbbra is folytatni.

Ezen kérdésre válaszul igen egyszerű, hiszen épen azon 1867. t. cz. folytán, mely az izraelitáknak egyenjogúsítását a hazának minden többi polgárával kimondotta, a kormány ez értelemben zsidókérdést nem ismer, nem is ismerhet, s emellettve irányában semmiféle álláspontot nem foglalhat el. (Élénk helyeslés.)

Igen jól tudom, hogy e válaszul t. képviselő urat interpellációjának eddigi irányára nézve sem elégethetti ki, mert hiszen e válasz ellenében áll azon elvekkel s a képviselő urnak a kormány magatartása iránt kifejezett kívánságaival, melyeket az interpellációját motíváló terjedelmes beszédeiben kifejtett. De a kormány nem követ, és nemcsak az izraeliták, hanem bármely más elem irányában sem más politikát, mint a melyet ezennel jelezni szerencsén volt, mert különben vétene a humanizmus, a civilizatio és az igazság ellen; de vétene mindenekelőtt az arra azon törvényei ellen, melyek az ország minden lakosának vallási, nyelvi és faj különbség nélkül egyenlő polgári jogokat biztosítanak. (Élénk tetszés)

VIDÉKI HIREK.

** Apatinban (Bács megye) f. hó 15-én esteli 7 órakor erős földrengést érezték a megremült lakosok, mely mintegy két másodpercig tartott. Nagyobb szerencsétlenség nem történt. — Bulyovszkiné asszony tegnap lépett fel utóljára „Gauthier Margit”-ban Aradon; hol a közönség ott időzése alatt nagy kitartottságban részesítte a művészt. — **Márvásárhelytől** egy kovácsnak egy kedvenc varjúja, melyet sok évig tartogattott, kimúlt ez árnyciklusból. A megszomorított gyászos fél nagy tisztességgel között temettette el a jobblétre szerelt mairát. — **Horváth Tivadar** duna-földvár aljárásból pisztolyal hivatalos helyiségben véget vetett életének. — **Berzence**n, midőn a nép a templomban volt, nagy tűz ütött ki s számos lakház és melléképület leégett.

VEDEREMO!

Alig egy pár hete, hogy lapunk hasábjain röviden ismertettük Gyöngyösy Sámuelnek közelebb „Magyar protestáns egyházi szónoklatok” cím alatt két terjedelmes füzetben megjelent műveit, s mint — bár nem szakavatott — de illetékes bírálók, fölsimervén annak valódi belbecselő bíró tartalmát, mint a kor szívalonálló álló irályát, jó lelkiismerettel ajánlottuk a prot. lelkesek figyelmébe; és ime azon idő óta a szakkörökben tizedes bírálat jelent meg e művek fölül, jelesül a Ballagi Mór által szerkesztett „Prot. egyházi és iskolai” lapokban Garzó Gyulától és a Debreczenben Baloghi Ferenc t. tanár által szerkesztett „Evangeliumi prot. lapban” p. N. L.-tól.

Sajátságosnak tünik fel előttünk, hogy a két különböző theologiai irányt képviselő lap, ezen műveket oly egymással homiokegyenest ellenkezően bírálja. Bár nem tartozik lapunk keretébe, hogy theologiai vitákba bocsátkozunk, de érdekességénél fogva nem hallgathatjuk el, hogy e homiokegyenest ellenkező bírálatoknak némely passzusait egymás mellé állítván, meg ne ismeressük olvasóinkkal, amnyival inkább mert a Gyöngyösy egyházi munkái megérdemlik, a melyböl tanulmányozást.

Garzó Gyula a „Prot. és Isk. lapok”-ban így kezdi bírálatát: „Szerző mint az „Imák és egyházi beszédek tára” első köteteinek írója, már 1862-ben hivattott munkáinak ismételt fel magát a gyakorlati lélekesztet mezején, miután az e egyéniségre már éven fuzet munkáiban is erőt áru el, s igen rokonszenves alakban domborodik ki. Midőn tehát a 12 éves hallgatás a kéz alatti mű közzétételében megtört; úgy üdvözöljük, mint a kincsekkel terhelt hajót, mely a rég nem látott kikötőbe egészen váratt.

Karolina arcára a megrettenés féltreismeretlen kifejezése állt, mit bizonyára csakis Wells asszony szava idézhetett elo.

— Ugy hiszen sehol sem, felült nyugodtan, nem emlékszem hogy valaha láttam volna. — Valóságos angyalvarez volt, mondá Vells asszony, s mégsem tudok rá emlékezni, hogy hol láttam, vagy hogy kihez hasonlít oly feltünően.

— Csak rövid ideje, hogy vidékről bejött. Alkalmassint valami esetleges hasonlatosság lesz. Wells asszony!

— Hiszem, hogy ugy van, felelt az asszony, miáltal szavai dacára Karolinát még mindig nagyon kétséges pillantásokkal méregette. — Akartam épen mondani, midőn Samumban igen jó megrendelőm volt, midőn Samumban meghalt; hanem e szerencsétlenség mindenek végett vetett, nem maradt egyéb hátra, mint végre elvisejőm, hogy éhen elveszem. A balletmester ismert és ismét felvett, halár elég barátságos volt emellett tudtonra adni, hogy „átközöttül megrutultam”, tette hozzá nevével.

(Folyt. köv.)

lanul érkezik. Rokonszenvéssé teszi őt mindezek felett a képzettségnek ama szép magaslata, melyről mint általában a világ... az egyháztörténeti tényeket is, a fejlődés benső összefüggésében fogja fel, s a történeti szemlének méltóságos átvonulásában ismeri fel és szemléli a gondviselés örök működését. Ő mint predikátor korának álláspontjára emelkedett; kegyelettel nézi a multak kincsét, de a jelen és jövő követelményeit sem hagyja figyelmen kívül. Így történik azután, hogy műveim a multidok iránti kegyelet virágai között, a szebb jövőért lelkesülő kebel reményhimból is ott zöldeljenek. — Jól ismeri korunk teológiai küzdelmeit is, a nélkül azonban, hogy a nagyszerű eszmeharcok esztázaja, a gyakorlati lelkes csendes munkálkodását, kitűzött irányától csak a legcsekélyebb mérvben is más útra terelné!

A tartalomra, a föltételeknek a felvetéséhez, s a részeknek egymás közötti viszonyára nézve Garzó Gyula ezeket mondja: „Szép tulajdonsága szerzőnek, hogy szöveget nem jellegként fűzi beszédei homlokára... A homilétikát a retorikának nem áldozza fel, sőt oly forrást képeznek alapigéi, melyből beszédek részei természetesen is így szabály-szerűleg alakulnak.

gel 7 órakor 30 éves korában jobblétre szenderült. Elhunytát ifjú neje s két nevelőlenk árvája gyászolja. Legyen könnyű hamvainak a föld! A gyászjelentés a következőképen hangzik: „Mely fájdalomtól leverten, bánatos szívvel tudatom feledhetlen jó férjem, illetőleg édesatyám, néhai Divald Tiboldt József real-iskolai tanárának cete 30. boldog házassága 3-dik évében, tüdő-szélhűdés következtében, folyó évi április 22-én reggeli 7 órakor történt gyászos elhunytát. — Az elhunytak földi részei folyó hó 24-én d. u. 3 órakor, előbb a péterfai 819. számú háznál, majd a reform. nagytemplomban tartandó rövid gyászszertartás után, a czeplé-utcai sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. — Mely szomorú végtisztességtételre az elhunytak rokonait, kartsárait, barátait, tanítványait és a t. c. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1875. ápr. 22-dikén. Divald Józsefné, szül. László Emilia; gyermekeim: Irma és Margit nevében is.

felett az ellenorkodás könnyebb lehessen. — A rendőrségi közegek által közelebb mind összerakattak; ezen kimutatásból megemlítjük, miszerint összesen: 1878 nádas épület van; ezekből egészen nádas: 1119; részben nádas: 759.

Debreczeni színház.
VIII. Bérlet 20. szám.
Szombaton, ápril 24-kén
adatik:
HAVASI BÉMKIRÁY.
Tündéres vigjáték dalokkal 3 felvonásban. Irta Reymond. Zenéje Müller Ferenczöl. Fordította Telepi. Az új díszletek festette Lütkemeyer Fr. koburgai színházi festő. Az új jelmezek Püspöki Imre fóruhátnak felügyelete alatt készültek. A gépezet működését igazgatja Kiss Károly színházi gépmester. A kaszirozásokat készítte Bajor György színházi festő.
Kezdeté fél 8-kor, vége 10-kor.
NYILTTÉR. *)
The Singer Manufacturing Company New-Yorkban.
A világhírű és oly nagyon kedvelt eredeti amerikai Singer varrógépek, családok és iparosok számára, Debreczen és vidékén egyedül
Klino és Holvay uraknál kaphatók.
Tisztelettel
„The Singer Manufacturing Company”.
Bécs 4. Kärnthnering 4.
*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

A kéz alatti mű irányáról Garzó Gyula véleménye ez: „az esztétikai szépség, kellem és fenség eszmedus beszédek kisebb-nagyobb mértékben csak nem minden lapján feltalálható s zengetés nyelvvel oly bűvös magasztalatra tudja ragadni olvasóit, — melyeken a lélek így szólal meg örömmámorában: Uram! jó minékünk itt lakunk!”

p. N. L. pedig így nyilatkozik az irányról: „Tekintve a szónoklatok irányát, ugylát-szik mintha szerző különös feladatává azt tüzte volna, hogy az minél ékebb legyen, s ezért virágos kifejezések, keresett szavak s tropusok különböző nemei stíriun váltakozva jönnek aban elő, a mi ugyan megfelelő eszmegazdaság mellett nem hátrányára, sőt előnyére válnék szónoklatának, de így, midőn igen sokszor csak hangzatos szavakkal akar hatni, nem tekinthető egészen előnyösnek stb.

Vedremo!
HELYI HIREK.
** Molnár György országgyűlési képviselőnk ma a déli vonattal visszautazott a fővárosba.
† Divald József a helybeli reáltanoda egyik kitünő képzettségű fiatal tanára ma reg-

H I R D E T É S E K.

SCHÖNBERGER ÉS MEZEY
Debreczenben.
A NŐI PIPERE és FEHÉRNEMŰ RAKTÁR
Czepléd-utca a városház alatt
ajánlja a nagyérdemű közönségnek következő czikkeit:

Schiffon ingek 1.20—3.25. Színes kreton ingek, 1.20—2 frtg. Oxford ingek 2.50—3 frtg. Magyar és német LABRAVALÓK, 90 krtól 1.50 krig.	Batizt és len zsebbeltek, 1 tucz. 1.10—2.80. Nyárkendők, gallérok és kézélok, valódi francia Női és férfi Glage keztük.	Mindenféle FEHÉRNEMŰEK FÜGGÖNYÖK és REDÓK tisztítás végett elfogadtatnak mosva 10 nap alatt átadatnak
---	--	---

Legujabb napernyők
1.50-tól kezdve 8.50-ig.
Továbbá mindenféle
ruhabélések és rubadizsek
u. m. selyem, ripsz, Moar és Atlaszok,
fekete és minden más színekben.
NAGY RAKTÁR
fail, creditor, Moar és bársony
szallagokban
minden szín és szélességben.

blond, valánc, gebr és selyem gebr csipkek,
kit. kötő pamutok és ezernák,
Berlini pamutok és gyöngyök,
tollak és virágok,
ugyszintén mindenféle
női piperék
nagyválasztékban és legújtanosabb árak
mellett.

Shiffon ingek 1.40—2.80. Vászon ingek 1.80—3.50. Shiffon corsettek, 1.20—3.50. SHIFFON NADRÁGOK 1.25—2.50.	Shif. alsó szoknyák 2.20—5 frtg. Shiffonok és Grádlík 18 krtól 25 krig. Mindenféle gyermek- Fehérneműek és kész keresztelési készletek női, férfi- és gyermek- harisnyák.	Mindenmimű varratások leggyorsabban eszközöltet- nek Vidékrol megbízások gyorsan és pontosan tel- jesítettnek.
--	--	---

Hirdetmény.
Van szerencsém ezennel a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legfelsőbb helyen engedélyezett
„DUNA” BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG,
biztosítási ajánlatok elfogadására nézve reám ruházta át a debreczeni főügynökséget. Midőn szíves bizalmát és biztosítási megbízásait kikérem, bátorodom tájékoztatásul még megjegyezni, hogy az 1867-ik évben alapított „DUNA” biztosító társaság hitosításokat fogad el tűzkár ellen, lakházak és gazdasági épületekre, gabrakra, butorok és háziesszközökre, áruaktárak, mezei terményekre stb. továbbá tűkörüvegekre véletlen törés ellen, és biztosít végre tőkét, valamint évi járulékokat az ember életére.
Teljes tisztelettel
Handtel Vilmos,
Nagyvárad utca 2123. szám alatt.
75. 3—3

Tudósítás.
Mindenféle színű késztrótt festékek, és száraz festékek, hozzávaló pamacsokkal, lenfirneisz, égető olaj, halzsír, galicziái és ausztriai terpentín olaj, gépfalaj, terpentín, spirítusz, padolat, damár, copál, bőr és vaslakok, szekerkenőcs, ásványvízek, luzerna, takarmány répa, ákácperjermagvak, egy mindenféle kertmagvak, és fűszerárak a lehető jutányos áron ajánlhatunk.
Kacsó Ferencz
92. 4—24 fizletben
Czepléd utca a tak. p-tár háza alatt.
Ugy ancsak itt van a debreczeni részv. kártya-gyár raktára is.

Finom selyemárúk és egyéb gyönyörű női ruhakelmék
nagy választékban kaphatók
HAMBURGER ADOLF
Ulezletben BUDAPEST, urí-utca.
Kintán hárbava készséggel kúldenek.

233. szám.
Árjegyzéke
az
„ISTVÁN” gőzmalom társulat
készítményeinek
helybeli raktáraiban.

Szám	Költségmentesen engedmény nélkül, készpénz fizetés mellett, kötelezettség nélkül	Egész zsákban	Kisebb részben, mázsaig
		100 b. font ost. érték.	
A B	Asztali dara 1-ső dara szintén 2-od "	13 58	13 80
C	Királyliszt	13 21	13 50
0	Lángliszt	12 65	13
1	Montliszt	12 9	12 40
2	Zemlyelisz 1-ső rendű szintén 2-od "	11 54	11 80
3	Fehér kenyérlisz 1-ső rendű szintén 2-od "	10 98	11 20
4	Fehér kenyérlisz 1-ső rendű szintén 2-od "	9 86	10 20
5	Barna kenyérlisz 1-ső rendű szintén 2-od "	7 70	6 90
6	Láblisz 1-ső rendű szintén 2-od "	5 40	—
7	Rozliszt 1-ső rendű szintén 2-od "	4 10	—
8	Rozliszt 1-ső rendű szintén 2-od "	3 56	3 80
R I		—	—
R II		—	—

Debreczen, 1875. márt. 16.

A bécsi világ-kiállításon 1873-ban a legmagasabb kitüntetésí érmet nyerte
VERES LÁSZLÓ
arany és ékszerműves
Debreczenben főpiacz Szikszay József ur háza alatt.
Ajánlja a nagy érdemű közönségnek
névnapí ajándékul
alkalmas arany és ékszerzikkéit és pedig: legujabb divatu női garnitúrákat és karpereczeket, női és férfi óraláncokat, medailonokat, függőket, ingombokat, legujabb divatu női férfi gyűrűket, ezüst-éteszközöket, u. m. evő, kávés és szető-kana-lakat, késeket, villákat, sótarókat, czukor-szeleczeket, s egész ezüst ét-készleteket 6—12 személyre, s minden más itt elő nem sorolt, de ezen szakba tartozó tárgyakat a legújtanosabb áron. Az arany neműek mind 18 karátos aranyból készültek s hivatalos bélyeggel vannak ellátva.
Egyszersmind van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy mindenféle régi aranyat és ezüstöt a legmagasabb árakon vásárolk és becserélek; ugyszintén mindenféle ékszerjavítást s új divat szerint átalakítást elvállalom s úgy helybeli mint vidéki mindennemű megrendeléseket a legpontosabban s rövid idő alatt teljesítek.
Tisztelettel
Veres László,
arany és ékszerműves Debreczenben
11—?

Hirdetmény.
Szabolcs-megyei Bököny község urbéri s tagosító perében ügyvéd választás, s egyéb tendők végett, folyó 1875. évi május hó 10-dik napján reggeli 9 órakor Debreczenben a „Fehérő” vendéglőben földes urí gyűlés tartatandó, ezen gyűlésre, a bökönyi t. cz. közbirtokosság meghívattal Debreczen 1875. ápr. 3.

Tavaszi felöltők és más egyéb öltözékek
egy kézen kaphatók, mint megrendelésre a legpontosabban és legújtanosabban elkészíttetnek, telisz szerinti finom szövetekből
LÁNGER VILMOS
férfi-ruha üzletében
a főpiaczon a Nánássy-féle ház alatt.
Számos megrendelésért esd
KOHN VILMOS,
mint Lángzer Vilmos meghívottja.
71. 4—5

Borméresi hirdetés.
P. M. Farkas első ermelleki nagy borhereskedése piacz-utcsán Nánássy házában.
Ablított bátorodom a n. é. közönséget figyelmeztetni, hogy f. ápril 1-sőtől fogva a háznál levő pinczében mindennemű bor iteze száma is kapható:
Árak:
1869-iki bakar bor itezéje 40 kr.
1869-iki asztali " " 30 " "
1872-iki " " 24 " "
1873-iki " " 20 " "
Egri veres bor " " 40 " "
Szegvárdi veres bor " " 40 " "
Sáshegyi " " 40 " "
Dioszegyi új bakar bor " " 16 " "
" " " " " " 14 " "
Továbbá mindennemű bel- és külöldi pincz-borok legújtanosabb árakon kaphatók.
P. M. Farkas.

helyben
Előfizet
városi
épület,
K. Lajk
kedve

Ér-Adó
Több n
tetés folytat
f. évi ápr. 13
Hegyközi al
melléceket k
Isten l
gyaim közé
ily ázov a
Hegyközi ka
indittatva ér
a közvélemé
sbb tájékoz
a székelyhí
hát ne szent
Mindem
e kérdéses e
rol származ
ber akadna,
hoz tartozó
ösmerék —
választó pol
meg egyhan
szendélyben,
vadászkal m
tévesztett, d
sokkal insult
hogy ezen c
melyből alig
terfiai derék
szuk-e Tisz
alatt, nagy l
silülést. Azt
urak e kuda
mészetiek d
tani (?) me
szerepében.
En a
bárkinék me
az kelto ism
szik. Ha czi
meg a felett
helyesebb, k
érzéke alap
több, mint
mikor Nagy
tett követi
lyeslette, és
szavam se l
híven, legjő
egy kerület
tartásit, ir
selte, a „k
gacsa” vá
szó nélkül l
László
Hegyk
ezelőtt több
kai helyzete
junk?” rop
összefüggés,
hogy azt s
hogy látsz
kori és mo
ítve hozzá
„mily köve
ert — —
igy
Felalta elv
társai vagy
iranta több
tokkal, meg
„Nem
nem járja.
iratásban s
széjjául har
ségeit hird
a székelyh
nem adta
csak Nagy
mert tudják
nek se létje
György, mi
uton, megvá
rekedni. Es
számos nag
rammunk, m
s vele e ke
és várt.
programm e
vitelét lehet
dantuk a le
türelemmel
mind újabb
melyek nem
független ve

A „Deb
AZ
MONTA
E nő
vonzerőt gy
lahatóság
lához Hépet
— Be
ment? — I
— I
fiam ez év
hogy kibe
hozza híre
szoryhoz.
— H